

Mimořádná kniha o mimořádné sbírce

Britská královská filatelistická sbírka je u nás známým pojmem – právě z ní k nám přece současná panovnice Alžběta II. zapůjčila nejslavnější známku světa, modrý Mauritius, na kterou pak stáli dlouhé fronty návštěvníci Světové výstavy Praga 2008. Sbírka však obsahuje mnohem více rarit, a tak využijme vzácné příležitosti a seznáme se s ní trochu blíže.

Umožní nám to mimořádná kniha, vydaná v roce 1952, tedy v době nástupu Alžběty II. na trůn. Jejím majitelem byl znalec Ladislav Dvořáček, dlouholetý prezident FIP, který shromáždil až neuvěřitelně obsáhlou filatelistickou knihovnu, v níž tvořila jeden z vrcholů.

Objemná, v červené kůži vázaná kniha nese stručný a jednoznačný název: The Royal Philatelic Collection – Královská filatelistická sbírka. Jejím autorem je sir John Wilson, který má díky tomu svou stránku na Wikipedii. Kniha je považována za nejkrásnější filatelistickou publikaci v historii, a není divu – řada ilustrací je provedena v podobě grafických listů, krásná je i typografie – a to zatím nemluvíme o obsahu!

THE ROYAL PHILATELIC COLLECTION

CHAPTER ONE THE FIRST FIFTY YEARS

THE appraisal of a stamp collection and of the discrimination and genius of the person who formed it cannot be attempted without some consideration of the history of collecting. Curiously enough the history of collecting is very little understood, as enthusiasts of the present day begin with an accumulated knowledge; they do not spend time examining how that knowledge has been acquired.

King George the Fifth's Collection was largely formed during the second half-century of the history of the postage stamp. It is therefore relevant to give a very brief resumé of progress in the first half of that century.

The first adhesive postage stamp was issued in Great Britain on 6 May 1840. For the next twenty years collecting was largely confined to schoolboys and cranks, with only a handful of serious students, and it was not until 1862 that catalogues began to appear. These were followed by albums and periodicals devoted to the cult. The increased interest naturally gave birth to the dealer.

In 1869 the first philatelic society was formed in London, and the present Royal Philatelic Society, London, with nearly a thousand Fellows and Members in all parts of the world, reveals how solidly the original handful of enthusiasts built the foundation of the Society.

For the first forty years of scientific study of stamps there were always problems to be solved. Many of the primitive stamps had been engraved on plates by hand and, as no engraver can exactly duplicate a design, each unit obviously differed. Until these stamps had been plated no one could be certain that he did not own a forgery. Such work took time and collaboration (in 1892 the plating of the 3d 'Sydney View' was still being corrected), but the problems involved were generally solved satisfactorily. Typeset stamps presented similar features and were plated in

Prvním filatelistou v britské královské rodině byl princ Alfréd, syn královny Viktorie a bratr krále Edvarda VII., který později získal jeho sbírku. Předal ji svému synovi Jiřímu, pozdějšímu králi toho jména pátému. Ten byl od mládí opravdu zapáleným sběratelem, a nejspíš i díky

tomu Edvard VII. v roce 1906 udělil Londýnské filatelistické společnosti, nejstarší na světě, právo užívat označení *královská*. V té době Jiří, jako vévoda z Yorku, byl už deset let v jejím čele a zůstal jím až do své korunovace v roce 1910. Členové společnosti mu jako svatební dar věnovali v roce 1893 album s více než půldruhým tisícem známek. V knize je jeho portrét, jako skutečného zakladatele královské sbírky, sestávající tehdy z více než tří set červeně vázaných alb.

K filatelii vedl i své děti, z nichž dva synové, Edvard a Jiří, se rovněž stali králi, i když první jmenovaný jen na krátkou dobu a bez korunovace – ovšem na známkách jeho portrét vyšel. O tomto údobí těsně před druhou světovou válkou pojednává film *Králova řeč*, v němž si Colin Firth jako Jiří VI. roztomile stěžuje

In Wetting the back be careful not to damage the Envelope.

PLATE III

logopedovi, že u nich doma si jako kluci nemohli hrát s vláčky, protože tatínek rozhodl, že prostě budou sbírat známky! Není tedy divu, že rovněž přispěl k rozvoji souboru, přírůstky z jeho doby jsou zařazeny v albech modré barvy a i on je v úvodu knihy vyobrazen.

Éra Alžběty II. nastala bezprostředně po vydání knihy, takže její přínos pro sbírku, shromážděný v albech zelené barvy, nemohl být zahrnut. Jistě i ten se ale dočká svého zpracování, i když už těžko v tak luxusní, až rozmařilé podobě, jako tomu je v popsané knize.

Slovo luxusní přitom rozhodně není přehnané – její prodejní cena je totiž v závěru jmenovitě uvedena, činila 60 liber! (Je použit vznešeně znějící starobylý název guiney.)

Pokud bychom zkusili přepočítat, kolik to v roce 1952 představovalo, dojdeme k překvapivě vysoké hodnotě. Zpravodajský portál www.telegraf.co.uk uvádí, že hodnota tehdejší libry odpovídá asi 25 až 30 liberám dnešním, tedy nějakým patnácti až osmnácti stům, což v přepočtu odpovídá asi 60.000 našich dnešních korun! V některých směrech je přitom tento rozdíl ještě mnohem větší. Průměrná mzda muže byla v roce 1952 devět liber týdně (dnes cca 500 liber), průměrná mzda ženy 5 L (dnes 330), průměrný dům stál cca 1.800 – 1.900 L (dnes 160.000). Poštovné za listovní zásilku o základní váze činilo v roce 1952 dvě a půl pence (tehdy libra obsahovala 240 pencí a bylo za ni tedy možné odeslat 96 zásilek), dnes činí (podle třídy) zhruba 50 pencí (takže za libru o 100 pencích je možné odeslat dvě zásilky). Prodejní cena 60 liber byla tedy v roce 1952 opravdu astronomická - průměrně placený zaměstnanec by na knihu vydělával neuvěřitelných 7 týdnů! Dnes ji lze v zahraničí pořídit výrazně levněji – pokud se vyskytne, je na aukčních portálech vyvolávána podle stavu za 450 až 600 dolarů (cca 10 – 15 tisíc korun).

U nás jde však o první nám známý kus – nabídnut bude v podzimní aukci Profil, v rámci rozprodeje sbírek a filatelistické knihovny Ladislava Dvořáčka. FB

